

befynderlig Maade er blevet bragt frem, at han ikke er hensefalden til en saadan Taabelighed. Der næst skulde det kunne svække Børnenes Opfattelse af deres Pligt, naar Vereren bekyrte sig med Politikk. Sa, dersom han forsømt sin Gjerning, skjøndt han opfordrede Børnene til at opfylde deres Pligter, saa kunde man sige, at det var bedre, at han ved sit gode Exempel viste, hvad Pligtopfyldelse var. Men lad os faae at se, om der her foreligger noget Saadant, som den ærede Forespørger har for Die, Noget, der berettiger ham til Udtalelser af den Art, som han fremkom med om de Mænd, som han her først ikke nævnte, men dog senere hen kom til temmelig tydelig at betegne. Naturligvis, dersom en saadan Mand forsmædte sin Pligt, hvem er da ikke enig med den ærede Forespørger i, at han da giver et slet Exempel, og saa skulde han efter min Mening heller ikke taales. Det ærede Medlem fremsatte en hel Del forskjellige Udfald, som det imidlertid vilde være for vidtløstigt at gennemgaa, jeg skal derfor blot endnu nævne en enkelt Ytring af ham. Han sagde, at, naar der var en dygtig Lærer, der gav sig af med Politikk og fremtraadte i en videre Kreds, f. Ex. deltog i Folkemøder og politiske Møder i det Hele, saa kunde man risikere, at der her i Landet kunde opstaa et seminaristisk-socialistisk Herredømme. (Stemmer: Nei, et socialistisk-seminaristisk Herredømme), et „Degnerherredømme“. Hvad dette nu angaar, saa er det, mine Herrer! Noget man maa finde sig i, at der i et frit Land opstaaar det Herredømme, som kan gjøre sig gjældende hos de Mænd, der ere raadende i Landet, navnlig hos Vælgerbefolkningen, som er Magtens Rod, og det forundrer mig, at en saa yderlig-gaaende Frihedsmand som den ærede Interpellant, for hvem vi Andre, efter tidligere fra ham fremkomne Ytringer, staa saa langt tilbage i Frihedssind, kan vise en saadan Mangel paa Liberalitet lige over for saadanne Medborgere. Naar det ærede Medlem dernæst sagde, at det ogsaa var farligt, at Skolelærerne gavede sig af med Politikk, fordi det kunde være, at politiske Skolelærere bleve foretrukne for dem, som han kaldte blot „Skoleholdere“, eller upolitiske Mænd, saa vil jeg dertil sige, at forsaavidt en Skolelærers Kaldelse fremgaar ved Befolkningens Hjælp — ved den lille Del, der har deri, thi jeg talder den temmelig lille endnu — saa forekommer det mig, at det er saa aldeles i sin Orden, at man tager den Mand, der har et aabent Blik for det, der er det Vigtigste i det borgerlige Liv, fremfor den Mand, der er ligegyldig ligeoverfor Tidens større Spørgsmaal i Samfundsforholdene, navnlig for den politiske Del af det borgerlige Liv. Hvis jeg var i det Tilfælde at skulle være med til at indstille en Skolelærer til Antagelse, saa vilde jeg, efter at have talt med Ansøgerne og mærket af hvilken Mand de vare, foretrække den, om hvem jeg vidste, at, naar han talte af sit eget Sind, saa talte han til Bør-

nene under Forudsætninger, der gik i samme Retning som dem, jeg hylde. Saaledes finder jeg, at det er aldeles i sin Orden, at man tager dette Hensyn. At man skulde tage en Klobrian, fordi han delte Ens politiske Anskuelser, tror jeg ikke vil være Tilfældet; thi Folk ere i det Hele taaget for samme for deres Børn til, at de i det Mindste med Bevidsthed skulde gaa hen og gjøre et saadant Misgreb. Det var disse Bemærkninger, der vilde gjøre med Hensyn til Betragtningen af, hvorvidt en Skolelærers Embedsstilling lader sig forene med hans Deltagelse i det politiske Liv. Det er min Overbevisning, at en lipplig Mand, saaledes som man maa ønske, at Ungdommens Lærer skal være, kan man ikke dable, fordi han, naar han følger sin Lands Drift, deltager i det politiske Liv. Jeg vil imidlertid paa den anden Side ikke forstaaes paa den Maade, som om jeg vilde sige, at Mænd, der ikke praktisk give sig ind paa det Politiske, ikke skulde kunne være lige saa uanstelige Lærere; dette siger jeg ikke, thi der kan være Mænd, som have mere Anlæg til og Interesse for Studier i en eller anden Retning, og disse kunde jo være lige saa vel stiftede til Lærere; men jeg siger kun: det, at en Mand er Politiker, er ikke Noget, der skal undtage ham fra at være en agtværdig og brugbar Skolemand.

Jeg skal nu tillade mig at gaa over til den anden Del af denne Forespørgsel, der jo har faaet en saa uhyggelig Karakter, at den ærede Formand endogsaa har maattet gribe ind, og jeg skal af Agtelse for Thinget og af Hensyn til den ærede Formands Udtalelse kun med et Par Ord forklare nogle af de Ytringer, som den ærede Forespørger drog frem fra Hr. Bjørnbaks Side, og som denne skulde have brugt. Jeg skal give en Forklaring deraf. Jeg kjender denne Mand siden 1848, har stadig staaet i forskjellige Forbindelser med ham, har haat meget at gjøre med ham og haat mange Forretninger sammen med ham i det borgerlige Liv, og jeg har altid i ham fundet en dygtig, redelig og paalidelig Mand. Det er den Anskuelse, jeg har om ham, den deles af Tusinder i den Egn, hvor han bor, og jeg finder mig derfor forpligtet til ikke at lade en Ven staa behandlet paa den Maade, som her er slet fra den ærede Forespørgers Side, uden at tage til Gjemmelse, men skal som sagt gjøre det ganske kort. Naar den ærede Taler sagde, at Bjørnbak skulde have udtalt sig om Domstolens Partisthed, og da navnlig fremhævede, at den Fattige ofte ikke kan faae sin soleklare Ret, — saaledes tror jeg, at det var — saa veed jeg, at dette er et Udfald, som er kommet omtrent i den Retning fra Hr. Bjørnbak, og jeg vil sige, at jeg ganske slutter mig til denne Anskuelse, men det er at forstaa saaledes, at det ikke er enhver Mand, der har Raad til at give 60 Rd. ud, uagtet han vinder sin Sag til Punkt og Prikke. Jeg har selv været nødt til at føre adskillige Sager, og er ikke sluppen med at føre nogen under